

Europejskie Rady Zakładowe
jako platforma wsparcia dla
ponadnarodowych układów
ramowych (TCA)

Nowe sposoby na międzynarodowe negocjacje zbiorowe

Lepsze wykorzystanie Europejskich Rad Zakładowych w procesie wsparcia dla ponadnarodowych układów zbiorowych to efekt działania Solidarności w ramach projektu badawczo-szkoleniowego.

Projekt „Europejskie Rady Zakładowe jako platforma wsparcia dla ponadnarodowych układów ramowych (TCA)” realizowany jest przez Dział Programów Europejskich Komisji Krajowej NSZZ Solidarność w ponadnarodowym partnerstwie z Europejską Konfederacją Związków Zawodowych, organizacjami związkowymi z 4 krajów UE (CISL z Włoch, NHS z Chorwacji, FSC z Rumunii, Unite z Wielkiej Brytanii), firmą szkoleniowo-ekspertką Syndex Polska (dawniej S. Partner) oraz włoskim instytutem badawczym Fondazione di Vittorio. Finansowanie tego przedsięwzięcia jest możliwe dzięki wsparciu z linii budżetowej Komisji Europejskiej „Informacja, konsultacja i partycypacja przedstawicieli przedsiębiorstw”.

Od kilkunastu lat dynamicznie rozwijają się negocjacje zbiorowe w korporacjach międzynarodowych. Dzięki nim i prowadzonych przy ich okazji dyskusjach podpisywane są różnego typu porozumienia czy inne dokumenty pomiędzy zarządami korporacji a przedstawicielami pracowników. Wypracowane przy okazji dokumenty to tzw. TCA - transnational company agreements. Po polsku - ponadnarodowe układy zbiorowe.

Lepsze prawa socjalne

TCA służą do tworzenia korporacyjnych standardów w zakresie tzw. kwestii „miękkich”, takich jak rozwój zawodowy, kwestie równościowe, polityki szkoleniowe czy społeczna odpowiedzialność biznesu. Jest także wiele układów, które służą uzgodnieniu działań osłonowych podczas procesu międzynarodowej restrukturyzacji bądź włączenia w ten proces przedstawicielstw pracowniczych.

Według danych z kwietnia 2015 r., zarejestrowanych jest aż 282 TCA, które obejmują ponad 10 milionów pracowników na całym świecie.

Rola rad zakładowych

W ponad połowie przypadków w negocjacjach nad TCA uczestniczyły Europejskie Rady Zakładowe. Dlatego też projekt prowadzony przez „S” jest skierowany przede wszystkim do członków ERZ. To one, choć przecież nie składają się wyłącznie z przedstawicieli związków zawodowych, mają istotny wpływ na negocjowanie TCA we własnych firmach. Żeby jednak robić to dobrze, muszą rozumieć rolę takich porozumień oraz ich powiązania z innymi poziomami europejskiego dialogu społecznego.

- Pamiętajmy, że europejskie federacje branżowe sformułowały „żelazną” zasadę, która mówi, że takie porozumienia muszą być negocjowane i podpisywane przez reprezentację związkową na poziomie ponadnarodowym – tłumaczy Barbara Surdykowska, ekspert projektu z ramienia NSZZ Solidarność. – W ramach Europejskich Rad Zakładowych można inicjować negocjacje i monitorować późniejsze wdrażanie

podpisanych porozumień. Dlatego ten projekt ma istotną wartość dodaną, bo wkraczamy na słabo zbadany obszar wzajemnych relacji między związkami i Europejskimi Radami Zakładowymi, w skład których wchodzi przecież nie tylko przedstawiciele związków zawodowych – dodaje ekspertka.

Efekty pracy związków

Projekt prowadzony przez „S” dostarcza m.in. wchodzącym w skład Europejskich Rad Zakładowych związkowcom niezbędnego zasobu wiedzy, dlatego w jego ramach ponad 100 przedstawicieli związków zawodowych, w tym 66 z Polski, uczestniczyło w międzynarodowych szkoleniach. Dodatkowo przygotowano dla członków ERZ materiały szkoleniowe w różnych językach zawierające informacje i wskazówki niezbędne w ich pracy.

W najbliższym czasie na stronie internetowej NSZZ Solidarność dostępny będzie raport ekspercki, opracowany w oparciu o przeprowadzone w ramach projektu badania na temat efektów oddziaływania TCA. W ramach badania analizowano porozumienia podpisane w 13 ponadnarodowych koncernach z 5 różnych krajów (Włoch, Chorwacji, Rumunii, Wielkiej Brytanii i Polski). Badania były prowadzone w krajach o różnych systemach stosunków przemysłowych i były realizowane przez zagranicznych ekspertów, bezpośrednio w koncernach, z wykorzystaniem znajomości lokalnego otoczenia. Taka sama metodologia umożliwiła porównanie zbadanych przypadków oraz analizę jakości i stopnia oddziaływania TCA na sytuację pracowników firmy w danym kraju.

Konferencja finalna projektu

Fot. M. Zeglinski

14 września 2017 w hotelu Mercure Warszawa Grand, przy ul. Kruczej, miała miejsce międzynarodowa konferencja podsumowująca i promująca rezultaty projektu "Europejskie Rady Zakładowe jako platforma wsparcia dla ponadnarodowych układów ramowych (TCA)".

Konferencja odbyła się z udziałem krajowych i zagranicznych ekspertów projektu, oraz przedstawicieli Europejskiej Konfederacji Związków Zawodowych i Europejskich Federacji Branżowych z sektora metalowego, spożywczego i handlu. W ramach tej konferencji

odbył się także panel praktyków z udziałem polskich i włoskich członków ERZ oraz panel polskich partnerów społecznych z udziałem ekspertów Pracodawców RP, Konfederacji „Lewiatan”, FZZ i oczywiście NSZZ „Solidarność”.

Konferencja skierowana była dla obecnych i przyszłych członków ERZ z NSZZ „Solidarność”, a ich liczna obecność i aktywne uczestnictwo w dyskusjach wskazuje na potrzebę organizowania podobnych wydarzeń.

Podczas konferencji podsumowano rezultaty projektu, na który składała się praca szkoleniowców i ekspertów. Efektem części szkoleniowej przygotowanej przez Daniela Kiewrę repre-

zentującego partnera projektu firmę Syndex Polska (dawniej S.Partner) jest moduł szkoleniowy dla obecnych i przyszłych członków ERZ poszerzony o komponent TCA. [Moduł dostępny tutaj w wersji elektronicznej.](#)

Efektom pracy polskich i zagranicznych ekspertów pod przewodnictwem dr Jana Czarzastego z SGH jest raport zawierający szereg interesujących informacji na temat korporacji ponadnarodowych, ERZ – również w kontekście narodowych stosunków przemysłowych oraz TCA jako instrumentu wzmocnienia negocjacji zbiorowych w Europie. Dodatkowo raport zawiera tematy dotyczące usprawnienia komunikacji w aspekcie wzmocnienia pozycji ERZ, ich wpływu na krajowe i europejskie stosunki przemysłowe. Treści znajdujące się w raporcie finalnym projektu bazowały na badaniach w 13 krajach ponadnarodowych, przeprowadzanych w 5 krajach partnerskich przez krajowych i zagranicznych ekspertów projektu. Raport w swej ostatecznej wersji znajdzie się wkrótce na stronach internetowych NSZZ „Solidarność” oraz partnerów projektu.

W kolejnym newsletterze znajdzie się link do pełnej wersji raportu, natomiast szkicowe informacje na temat jego zawartości znajdują się w załączonej prezentacji, którą główny autor raportu dr Jan Czarzasty przedstawił w czasie finalnej konferencji ([tutaj link...](#))

Wnioski ze szkoleń projektowych

W ramach projektu zorganizowano łącznie 5 szkoleń dla członków ERZ z NSZZ "Solidarność" i partnerów projektu : w polsko-brytyjskie w Londynie (wrzesień 2016) , polskorumuńskie w Rumunii (październik 2016), w Kołobrzegu (listopad 2016) dla obecnych i potencjalnie przyszłych członków ERZ z NSZZ "Solidarność". W Wieliczce ze związkowcami z Chorwacji (w listopadzie 2016) oraz we Florencji wspólnie z włoskimi kolegami z konfederacji CISL (w lutym 2017).

Wszystkie szkolenia odbywały się wg tego samego programu i były prowadzone przez eksperta Daniela Kiewrę z Syndex Polska (dawniej S.Partner) przy współudziale z Janem Płatą-Przechlewskim z Działu Szkoleń KK NSZZ „Solidarność”.

W czasie wszystkich szkoleń uczestnicy pogłębili swoją wiedzę na temat

TCA i dzielili się doświadczeniami z pracy w ERZ, wspólne z ekspertem i trenerem rozpatrywali różne aspekty funkcjonowania ERZ. Obserwując cykl szkoleń projektowych widać było pewne powtarzające się problemy charakterystyczne w pracy członków ERZ. Wśród nich najbardziej powszechne dotyczyły odmowy udzielania informacji przez zarząd centralny z powodu tajemnicy handlowej, a także zakresu, w jakim członkowie ERZ mogą lub powinni przekazywać udzielane informacje poza ERZ - na szczebel krajowy lub lokalny. Dużo związkowców wskazywało na problem postępowania z informacjami wrażliwymi w konfrontacji ze zróżnicowanymi interesami pracowniczymi, czy procesami restrukturyzacyjnymi w firmie przy odmiennych regulacjach prawnych w krajach UE. Wiele uwag dotyczyło także ograniczania członkom ERZ dostępu do sprawozdań ekonomicznych, wskazywano także na problem niewystarczających umiejętności

analizy informacji pochodzących ze sprawozdawczości finansowej przez członków ERZ.

Wnioski, które nasuwają się po zakończeniu komponentu szkoleniowego naszego projektu dotyczą potrzeb szkoleniowych obecnych i przyszłych członków ERZ. Przede wszystkim zależy im, aby zintensyfikować ilość praktycznych przykładów i dyskusji, kosztem czasu przeznaczanego na teorię. Dodatkowo ważne jest dla nich podjęcie i poszerzenia zagadnienia dostępu ERZ do informacji (gospodarczych, finansowych, operacyjnych itp.) oraz tematu nadużywania klauzuli poufności informacji oraz mechanizmów rozwiązywania sporów w ramach ERZ.

We wszystkich szkoleniach naszego projektu wzięło udział 101 związkowców z 5 krajów - Wielkiej Brytanii, Rumunii, Chorwacji i Włoch i Polski. Największa grupa 67 przeszkolonych związkowców pochodziła z NSZZ „Solidarność”.

[Tutaj nowy moduł szkoleniowy wypracowany w projekcie.](#)